

Рукатворцы памяці

Мастакі-скульптары **Анатоля АРЦІМОВІЧ**, **Уладзімір ЦЕРАБУН**, **Іван АРЦІМОВІЧ**.

Як вядома з ранейшых публікацый нашай газеты, у 2006 годзе па ініцыятыве райвыканкама быў аб'яўлены і праведзены конкурс на стварэнне эскізнага праекта мемарыяльнага комплексу па лініі супрацьстаяння на Сморгоншчыне расійскай і нямецкай арміям у Першую сусветную вайну. На конкурс было прадстаўлена 9 праектаў. Пераможцам выйшаў творчы калектыў мастакоў-скульптараў пад кіраўніцтвам прафесара Акадэміі мастацтваў, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Анатоля Арцімовіча, у складзе якога працуе і наш таленавіты зямляк, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь, скульптар Уладзімір Церабун.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Позглашаем в салон

10-11 ноября 2012 года
в г. Сморгонь
по ул. Советской (нынешн. Ян.)
с 10-00 до 17-00

будет проводиться
специализированный ярмарок

«Рыба Беларусь»

Возвращаемый ассортимент: живая прудовая рыба, копченая, замороженная продукция, мороженое, полуфабрикаты (фарш, тушка рыбы, наборы для пиц).

ПРИГЛАШАЕМ ВСЕХ

11 ноября в 13.00

в районной библиотеке

■ ГІСТОРЫЯ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

Рукатворцы памяці

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.)

У студзені 2007 года пасля далейшай распрацоўкі праект мемарыяльнага комплексу быў прадстаўлены Рэспубліканскаму мастацка-экспертнаму савету па манументальнаму і манументальна-дэкаратыўнаму мастацтву. Савет адобрыў прапанаваную канцэпцыю і праз пэўны час разгледзеў і прыняў да выканання ўжо канчатковы варыянт праекта мемарыяльнага комплексу. З бюджэту Саюзнай дзяржавы было выдзелена каля 2-х мільярдаў рублёў на выкананне творчай часткі работы і адліўку скульптурных кампазіцый з бронзы.

У 2009-м годзе гэта работа была закончана, скульптурныя кампазіцыі прывезены ў Сморгонь.

Інстытут "Гроднаграмадзянпраект" распрацаваў праектна-каштарысную дакументацыю на будаўніцтва мемарыяла. Дзякуючы вопытнаму архітэктару, кіраўніку праектнай майстэрні Аляксандру Захарчуку праект быў не толькі "прыземлены" на мясцовасці, але і атрымаў далейшую творчую распрацоўку.

А зусім нядаўна ў парку Перамогі па вуліцы Камінскага распачалася расчыстка пляцовак і вертыкальная планіроўка цэнтральнай алеі будучага мемарыяла.

У Беларусі наогул нямнога помнікаў, прысвечаных падзеям і людзям Першай сусветнай вайны, - расказвае Уладзімір Церабун. - Гэтыя помнікі і абеліскі створаны на аматарскім узроўні. А вось на ўзроўні дзяржаўным такі праект, як мемарыяльны комплекс у Сморгоні, ажыццяўляецца ўпершыню. Значыць ёсць грамадскае разуменне важнасці і неабходнасці ўзнаўлення амаль што забытай старонкі з гісторыі Беларусі. І мы, сучаснікі і нашчадкі нашы, павін-

ны ведаць і помніць тое жахлівае ліхалецце роднага краю, тую жудасную праўду крывавай, бязлітаснай бойні...

І нельга тут не пагадзіцца з Уладзімірам Васільевічам. Бо сапраўды, на жаль, і да цяперашняга часу гісторыя Першай сусветнай вайны на беларускай тэрыторыі даследавана вельмі павярхоўна, хаця менавіта беларуская зямля стала адным з галоўных тэатраў тагачасных ваенных дзеянняў. Па тэрыторыі нашай краіны ў сучасных межах праходзіў расійска-германскі фронт, дзе з абодвух бакоў узброена супрацьстаялі 2,5 мільёна чалавек. У расійскую армію было мабілізавана больш як 800 тысяч нашых суайчыннікаў, і амаль кожны восьмы з іх загінуў на франтах той вайны. Па няпоўных звестках, каля 1,5 мільёна жыхароў Беларусі сталі прымусовымі бежанцамі і былі расселены на тэрыторыі Расійскай імперыі. І амаль паўмільёна з іх так і не вярнуліся на сваё ранейшае жыхарства, назаўсёды засталіся там.

А душы іх, нявінна паўшых і памёршых, час ад часу пакідаюць неба і вяртаюцца сюды, дзе людзі нарадзіліся, дзе ўпершыню спазналі цяжкасці і радасці жыцця зямнога. Яны наведваюцца, каб паглядзець на нас і нашы справы, каб спэўніцца, ці правільна жывём, ці годна паводзім сябе, ці шануем святыні, дадзеныя Богам.

Яны прыходзяць і сюды, у парк Перамогі, дзе распачата высакародная справа ўваскрашэння і ўшанавання памяці і славы, гераізму і трагізму мільёнаў дачасна загінуўшых. Увасобленыя ў бронзу і граніт патрыётамі-сучаснікамі, рукатворцамі памяці, яны паўстаюць тут і будуць дакорліва глядзець на нас, і будзе выразна чуць на іх перасцярога: людзі, будзьце пільнымі!

Іван ПАЗУТА

СМОРГОНСК

ОБ УСТАНОВ
ОБЛ

На основании пос
ры и строительства
№28 «О предельных н
гося с государственн
ный исполнительный
Установить с 1 сен
ящихся с государствен
ределения размера ль

Показатели

Тип
жилых до

Жил. дома энергоэффе проектов	село
Объекты строительства: «Застройка микрорайон в г.Сморгонь. 40-квартир по ул.Я.Коласа. Позиция по генеральн. плану № 3	город
«Застройка микрорайон в г.Сморгонь. 49-квартир по ул. Я.Коласа. Позици по генеральному плану!	село
Индивидуальные жилые	село
город	село
село	село
Индивид. жил. дома, ст осущ. хоз. способом мно каркасно-щитовые:	город
село	село
со стенами из газосили кирпича и др. штучных	город
село	село
со стенами из бруса:	город
село	село
Индивид. жил. дома, ст осущ. подряд. способом каркасно-щитовые:	город
село	село
со стенами из газосили кирпича и др. штучных	город
село	село
со стенами из бруса:	город
село	село

СМОРГОНСК

ОБ УСТАНОВ